

De participatieraad heeft 1 oktober een ongevraagd advies gegeven aan het college van B&W over de uitvoering van de Wet Werk en Bijstand die sinds 2004 van kracht is. Het college heeft op 11 november een reactie gegeven.

Waar gaat het om: bijstandsgerechtigden zijn verplicht zich in te schrijven bij het UWV. De WWB draagt gemeenten op dit te controleren en na te gaan of mensen er alles aan doen om uit de bijstand te komen. De verplichte inschrijving is ook opgenomen in de gemeentelijke Afstemmingsverordening Werk en Bijstand. Op het niet nakomen van deze verplichting staat een sanctie.

Uit recente informatie is ons gebleken dat een aanzienlijk deel van de mensen met een bijstandsuitkering niet staat ingeschreven op werk.nl. Dat is zorgwekkend. Het roept vragen op over de rechtmatigheid van de uitkering en de financiële risico's voor zowel gemeenten als cliënten. Maar belangrijker nog is dat hieruit blijkt dat de gemeente weinig tot geen aandacht heeft voor het zogenaamde 'zittende bestand'. Dat lijkt praktisch ook onmogelijk gezien het feit dat fulltime klantmanagers 300 cliënten in het bestand hebben. Dat betekent op jaarbasis dat er slechts tussen de 3 en 4 uur per klant beschikbaar is.

Het advies en de reactie van het college is op de vergadering van de Participatieraad afgelopen dinsdag besproken met wethouder Langenacker. De Participatieraad heeft toen laten weten onaangenaam verrast te zijn met het antwoord van het college. De wethouder erkende dat de reactie beter had gekund en dat er wat betreft de inschrijving bij het UWV zaken niet goed zijn gelopen. Ze maakte melding van maatregelen om herhaling te voorkomen.

Tijdens de bespreking wees de wethouder op de teruggelopen budgetten voor activering van de bijstandsgerechtigden. Maar terecht constateerde een van de leden dat in de vette jaren 2004 - 2008 - waarin er veel banen beschikbaar waren en er ook nog eens 20 miljoen beschikbaar was voor re-integratie - niet veel resultaat is geboekt. Ook toen lag de focus al op het laaghangend fruit waardoor moeilijk bemiddelbaren feitelijk het zicht is ontnomen op een betere toekomst. Zij zijn nu de groep geworden die heel lang in de WWB zit.

In mei is een nog lopend onderzoek gestart door SZW naar een representatieve groep van 227 bijstandsgerechtigden. De eerste resultaten zijn gedeeld met de Participatieraad. Hieruit blijkt dat 1/3 van de cliënten de bijstand kon worden beëindigd. SZW geeft aan niet voldoende budget te hebben om dit onderzoek versneld uit te kunnen voeren. Dat is jammer want in dit tempo gaat, gezien het aantal mensen met een bijstandsuitkering, de verdere uitrol nog 4,5 jaar duren. Uitgaande van de representativiteit van de onderzochte groep zou dat betekenen dat de gemeente Haarlem de komende jaren onnodig grosso modo 1000 x 16.000 (= netto bijstand voor een gezin) zo'n €16 miljoen per jaar uitgeeft. Op die manier kom je toch weer aardig in de buurt van de eerder genoemde 20 miljoen om mensen te activeren.

De Participatieraad heeft in haar advisering afgelopen zomer al aangedrongen op een andere koers dan het zich richten op zgn. creaming, het afromen van de meest kansrijke mensen, en aan de rest geen aandacht te besteden. De Participatieraad adviseert te komen tot een integraal beleid waarbij iedere bijstandsgerechtigde in beginsel voor

activering in aanmerking komt. Dat beleid levert naast de hiervoor uitgerekende besparingen, ook nog besparingen op met betrekking tot maatschappelijk kosten als minder zgn. erfelijke werkloosheid in gezinnen, minder overlast in buurten, afglijden van jongeren en levert hogere belasting opbrengsten.

Tot slot voorzitter. De Participatieraad is verbaasd en ook enigszins teleurgesteld over het achterwege blijven van een reactie van de gemeenteraad. Weliswaar hebben we tot nu toe veel complimenten mogen ontvangen maar nu toch iets wordt blootgelegd van wat wij zien als een falend beleid blijkt er geen aandacht te zijn voor het advies van de Participatieraad. Het advies staat namelijk nu wel al voor de tweede keer op de agenda van uw commissie, maar helaas ter kennisname en niet ter behandeling.

Daarom willen we ons ongevraagde advies nogmaals en met nadruk onder uw aandacht brengen en naar aanleiding daarvan pleiten voor een debat in de gemeenteraad waarbij de uitgangspunten zoals geformuleerd in de nota 'Kans en Kracht' ter discussie worden gesteld en waar de vraag voorligt: op welke wijze gaat onze gemeente zijn activerend re-integratiebeleid vormgeven uitvoeren en evalueren. Hierbij ligt er uitdrukkelijk ook een opdracht voor de gemeenteraad, niet alleen bij het formuleren van de grondslagen van het beleid, maar ook bij het controleren of het college dit naar behoren uitvoert.

Onderdeel hiervan moet een regelmatige evaluatie door college en gemeenteraad zijn